

Zřícenina hradu Zbořený Kostelec se tyčí nad řekou Sázavou na vrchu Hradečnice, který je součástí Přírodní rezervace Čížov. Původní jméno hradu bylo Kostelec nad Sázavou.

Něco málo k historii

Hrad byl založen nejspíše za vlády Václava II. ke konci 13. století a to proto, že hrad měl střežit obchodní stezku. Král tím nejspíše kompenzoval ztrátu Týnce nad Sázavou, který připadl do soukromého držení rodu Medků z Valdeka.

První písemná zmínka je však až z roku 1342, kdy hrad zastavil Jan Lucemburský Oldřichovi Medkovi z Valdeka. Následně ho zpět vykoupil Karel IV. roku 1356. O rok později ho ale opět zastavil. Hrad byl dokonce zmíněn v majetkovém zákoníku Majestas Carolina, který ale král kvůli odporu šlechty nikdy nevydal.

Dalším významným majitelem se roku 1413 stal oblíbenec a rádce krále Václava IV. Jan Sádlo ze Smilkova. Byl umírněným husitou, a tak v roce 1421 stanul ve dvacetičlenné prozatímní vládě. Avšak pro svoji kritiku některých radikálnějších činů byl v témže roce popraven.

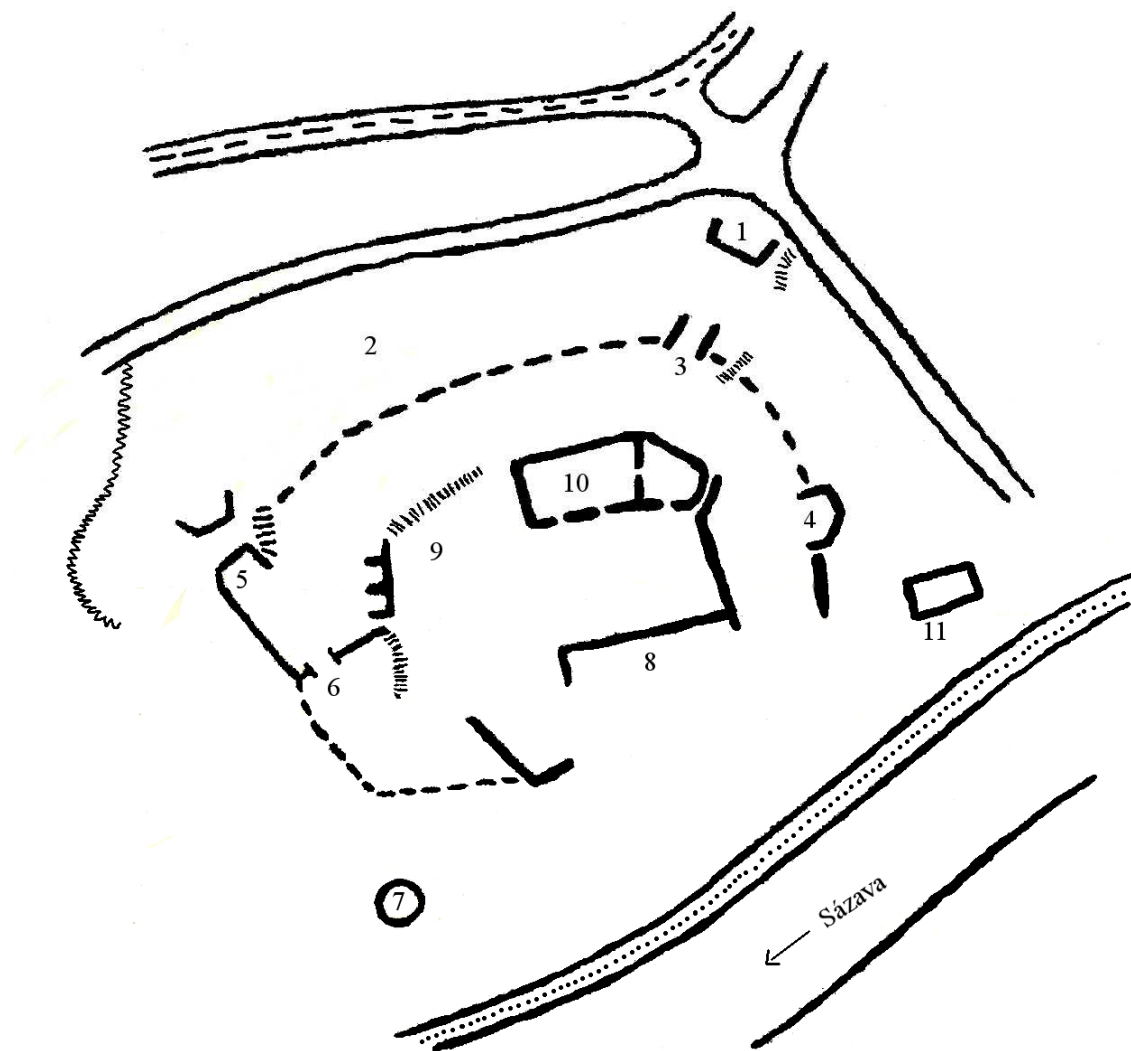
Kostelec pak připadl jeho synovi, taktéž Janu Sádlovi ze Smilkova. Ten ho ale v roce 1443 prodal Kuneši Rozkošovi z Dubé. Po husitských válkách byla v Čechách spousta loupeživých rytířů a Kuneš Rozkoš z Dubé k nim také patřil. Proto byl hrad v roce 1449 poprvé obléhán, ale útoku odolal.

K dalšímu obléhání došlo o rok později, tentokrát spojenými vojsky Jiřího z Poděbrad a Zdeňka Konopištského ze Šternberka. Zdeněk Konopištský, ač katolík, podporoval kališníka Jiřího z Poděbrad nejen při královské volbě v roce 1457, a proto mu Jiří hrad daroval. Za jeho držení byl hrad přebudován a vytvořil tak opěrný bod konopištského panství.

V roce 1466 byl Jiří z Poděbrad prohlášen papežem za kacíře. V Čechách se ustavila tzv. Jednota zelenohorská, která uposlechla papežské výzvy a snažila se krále Jiřího svrhnout. V čele jednoty stanul ale i Zdeněk Konopištský ze Šternberka.

Jiří z Poděbrad vyhlásil této skupině šlechticů válku. Proto došlo roku 1467 ke třetímu a poslednímu

Plánek hradu

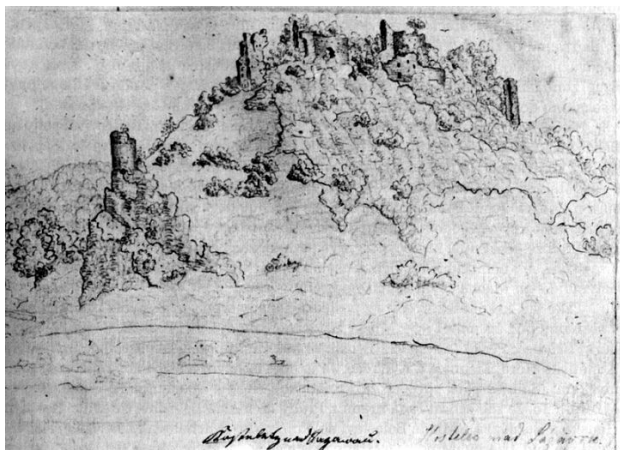
1	Mostnice
2	Vyzděný příkop
3	První brána
4	Věž
5	Bašta s mostnicí naproti
6	Druhá brána
7	Věž hláska

8	Stavení
9	Horní dvůr
10	Palác
11	Srub
	Tečkovaná čára Červená turistická značka
	Čárková čára Zelená turistická značka

obléhání hradu. Hrad byl dobyt, vypálen a pobořen. Od té doby začal chátrat.

Stala se z něj zřícenina a začalo se mu říkat Zbořený Kostelec. O hrad začal být zájem až v době romantismu v 19. století. Zavítal sem i básník Karel Hynek Mácha, který ho zpodobnil na jedné ze svých mnoha kreseb. Není bez zajímavosti, že v nedalekém Týnci nad Sázavou žila Mária Štichová, která byla jeho láskou, a inspirovala ho k napsání stejnojmenné povídky „Márinka“.

V této době dochází i k posledním stavebním úpravám Kostelce, který byl stále součástí Konopištského panství, které bylo v té době v držení hraběte Františka

Kresba Zbořeného Kostelce od Karla Hynka Máchy

Josefa z Vrby. Ten nechal vybourat v jedné stěně kvůli lepšímu výhledu díru. Také na hradě nechal postavit altán na kulaté hlásce. Byl postaven i druhý altán na vrchu vedlejšího kopce Čížov. Ten připomíná špatně patrná podezdívka.

Jak se na hrad dostat

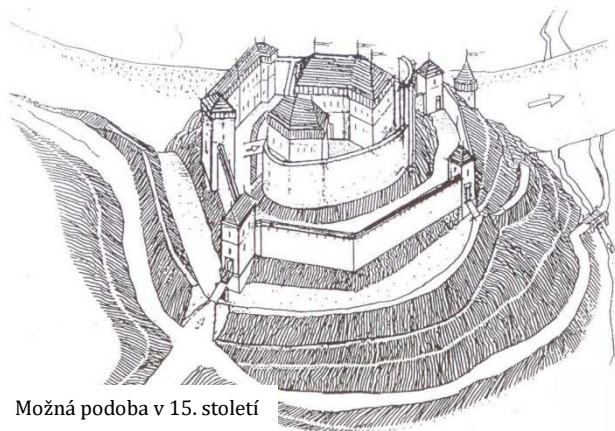
Na kole je hrad dostupný po cyklotrase Greenway Praha-Vídeň č. 11 a 19. Pěšky z Týnce nad Sázavou po modré a červené značce s rozcestníkem na Holém Vrchu (cca 3,7 km). Samotný výstup na hrad je značen zelenou značkou, která vede z Čakovic. Nebo po levém břehu řeky Sázavy vesnicí Zbořený Kostelec. Přes řeku se ke zřícenině dostanete přes most pro pěší a cyklisty (cca 3,4 km).

Po červené značce lze dojít ke zřícenině také buď z Čerčan anebo z druhé strany z Prosečnice. Odtud lze jít přímo nebo s oklikou přes Panskou skálu.

Z Kamenice je možná cesta po červené značce na Panskou skálu, poté po modré značce ve směru na Dolní Požáry a odtud opět po červené značce.

Je také možné přijet až pod hrad autobusem č. 339 jak ze směru z Týnce nad Sázavou, tak od Prahy.

Zřícenina je volně přístupná.

Možná podoba v 15. století

O hradu koluje i řada pověstí. Pro zajímavost uvádíme jednu z nich.

Princezna na Kostelci

Na jaře 1467, před posledním obléháním hradu, byla pryč na Kostelci vězněna dcera posledního byzantského císaře Alena Paleologovna. Měl ji zajmout Zdeněk ze Šternberka, vůdce katolické opozice proti králi. Protože si měla vzít syna Jiřího z Poděbrad, Viktorína, držel ji jako rukojmí proti poděbradské straně. Obležení hradu skutečně řídil Viktorín. Po dobytí ji pryč osvobodil a oženil se s ní.

Zbořený Kostelec

Informační centrum

Klusáčkova 2
Týnec nad Sázavou
257 41

Tel: 317 729 050

Mobil: 775 290 032

E-mail: ic@centrumtynec.cz

www.centrumtynec.cz

